

Ensamarbete - Working alone, Fysikum

Bakgrund

Ensamarbete kan innebära särskilda risker och det är viktigt att tänka efter vilka dessa kan vara.

Enligt Arbetsmiljölagen (AML, 3 kap, 2§, andra stycket) ska arbetsgivaren beakta den särskilda risk för ohälsa och olycksfall som kan följa av att arbetstagaren utför arbete ensam. Föreskrifter från Arbetsmiljöverket (AFS 2023:1, 2023:2) innehåller allmänna bestämmelser om ensamarbete. Som ensamarbete räknas arbete som innebär fysisk eller social isolering från andra människor.

Det är arbetsgivaren som är ansvarig för att arbetsmiljön är bra vid ensamarbete. Det gäller såväl den tekniska utrustningen som planeringen av arbetet. När ensamarbete planeras ska arbetsgivaren bedöma riskerna och planera för lämpliga åtgärder. Arbetstagaren har rätt att få information och instruktioner om arbetet som ska utföras. Arbetstagaren ska ha tillräcklig utbildning för uppgifterna och kunskap om hur man ska agera i en nödsituation. Särskild hänsyn ska tas till arbetstagarens fysiska och psykiska förutsättningar för arbetet. Första gången ett ensamarbete som kan vara riskfyllt eller påfrestande ordnas, är arbetsgivaren skyldig att samråda med ett arbetsmiljöombud.

Arbetstagare är skyldiga att följa de rutiner och säkerhetsföreskrifter som finns och att meddela om de upptäcker fel och brister.

Background

Working alone can involve special risks and it is important to identify which these can be.

According to the Work Environment Act (Arbetsmiljölagen, chapt 3, §2, section 2), the employer must take into account the special risk of ill-health and accidents that may result from the employee performing work alone. Regulations from the Swedish Work Environment Authority (Arbetsmiljöverket, AFS 2023:1, 2023:2) contain general provisions on solitary work. A work that includes physical or social isolation from other people is counted as solitary work.

It is the employer who is responsible for ensuring that the work environment is safe when working alone. This applies to both the technical equipment and the planning of the work. When planning for solitary work, the employer must assess the risks and plan for appropriate measures. The employee has the right to receive information and instructions on the work to be performed. The employee must have adequate training for the tasks and knowledge of how to act in an emergency situation. Special consideration shall be given to the employee's physical and mental conditions for the work. The first time a solitary work that can be risky or stressful is arranged, the employer is obliged to consult with a work environment representative (arbetsmiljöombud).

Employees are obliged to follow the procedures and safety regulations that exist and to notify if they detect errors and deficiencies.

Riskbedömning - Information och riktlinjer

Arbetsmiljökommittén har utarbetat riktlinjer för ensamarbete på labb, på Fysikum. Labbansvariga har ansvar för att göra en riskbedömning. Riskbedömningen ska uppdateras en gång per år. Dokumenten ska finnas tillgängliga i pärm (Lab Safety pärm) i respektive labb och hos Arbetsmiljökommittén.

Använd mallen 'Ensamarbete - Working alone, risk assessment, Fysikum' för att dokumentera riskbedömningen. Kategorier A-D beskrivs nedan i avsnitt 'Risk assessment - Categories A-D'.

Första gången en riskbedömning för ensamarbete görs, ska den alltid gås igenom tillsammans med ordförande i Arbetsmiljökommittén (Patrik Löfgren), kontaktperson laboratoriesäkerhet (Petra Björk) och ett arbetsmiljöombud (Henrik Öström, Maria Högman, Kristina Holmlund). Vänligen kontakta Petra Björk (petra.bjork@fysik.su.se) för samordning av riskbedömningen. Labbansvarig, arbetsmiljöombud och ordförande i Arbetsmiljökommittén ska signera riskbedömningen.

När större förändringar har skett, gällande arbetsmoment, utrustning, medarbetare, studenter etc, kan labbansvarig utföra en uppdatering av riskbedömningen själv, tillsammans med berörda medarbetare. Därefter ska ordförande i Arbetsmiljökommittén, kontaktperson laboratoriesäkerhet och arbetsmiljöombud gå igenom den uppdaterade riskbedömningen. Labbansvarig ska skicka den uppdaterade riskbedömningen till Petra Björk, för samordning av riskbedömningen. Labbansvarig, arbetsmiljöombud och ordförande i Arbetsmiljökommittén ska signera riskbedömningen.

Om inget eller endast lite har förändrats, gällande arbetsmoment, utrustning, medarbetare, studenter etc, är det tillräckligt att riskbedömningen gås igenom och uppdateras av labbansvarig och berörda medarbetare, samt att endast labbansvarig signerar med nytt datum och ny underskrift. Den uppdaterade riskbedömningen ska skickas till Petra Björk.

Risk assessment - Information and guidelines

The Committee for the working environment has developed guidelines for working alone in the labs, at Fysikum. Lab responsible persons are responsible for performing a risk assessment. The risk assessment must be updated once a year. The documents must be available in a folder in the lab (Lab Safety folder) and from the Committee for the working environment.

Use the template 'Ensamarbete - Working alone, risk assessment, Fysikum' to document the risk assessment. Categories A-D are described below in section 'Risk assessment - Categories A-D'.

The first time a risk assessment for working alone is to be performed, it should always be reviewed together with the head of the Committee for the working environment (Patrik Löfgren), contact person lab safety (Petra Björk) and a work environment representative (Henrik Öström, Maria Högman, Kristina Holmlund). Please, contact Petra Björk (petra.bjork@fysik.su.se) for coordination of the risk assessment. Lab responsible person, a work environment representative and the head of the Committee for the working environment will sign the risk assessment.

If there are major changes, regarding work steps, equipment, employees, students etc, an updated risk assessment can be performed by the lab responsible person himself/herself together with concerned co-workers. Thereafter, the head of the Committee for the working environment, the contact person lab safety and a work environment representative will review the updated risk assessment. The lab responsible person shall send the updated risk assessment to Petra Björk. Lab responsible person, a work environment representative and the head of the Committee for the working environment will sign the risk assessment.

If there are no, or only minor changes, regarding work steps, equipment, employees, students etc, it is sufficient that the risk assessment is reviewed and updated by the lab responsible person together with concerned co-workers, and that the lab responsible person signs with new date and new signature. The updated risk assessment shall be sent to Petra Björk.

Risk assessment - Categories A-D

A. Work expected to have negligible or very low risk level.

Working alone is allowed. Outside normal working hours, it is recommended that you have a contact person, who is informed about where you are, and during which time.

Example: Work in office environment.

B. Work in laboratory environment, expected to have negligible or very low risk level.

Working alone is allowed if you have a contact person, who is informed about where you are, and during which time. The contact person should be reachable by phone.

Example: Work that involves monitoring of equipment or experiments.

C. Work in laboratory environment, expected to have low risk level.

Working alone is only allowed if you have a contact person nearby, that can quickly come if needed. The contact person should know where you are and be informed about the risks of the work. After completed work, you should report to the contact person that you have finished.

Example: Safe/non-critical preparations/arrangements prior to starting an equipment or experiment.

D. Work in laboratory environment, expected to have high risk level.

Working alone is not allowed.

Example: Installation/replacement of gas tubes.

D. Work in laboratory environment, performed by undergraduate students.

Working alone is not allowed.